

A photograph of a tree branch with several leaves in shades of yellow and orange, set against a blurred blue sky. The leaves are in various stages of autumn color change, with some showing more yellow and others more orange. The branch is dark and thin, extending from the top left towards the right.

Vastuullisuus- vanhempainillat

Työpajatyöskentelyjen koonti

syksy 2024

Osallistujamäärät

- Alakoulut: 160
- Valtari: 124
- Lukio 25



1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: tukee

- Kiinnostus lapsen asioista
- Yhteinen keskustelu asioista
- Kysytään kuulumisia päivittäin
- Vastavuoroisuus: kerrotaan myös omia kuulumisia
- Turvallinen ilmapiiri
- Hyvä yhteishenki
- Kahdenkeskinen/perheen yhteinen aika
- Positiivisen kautta
- Vanhemman ehdoton rakkaus ja hyväksyntä
- Ei väheksytä mitä lapsi kertoo
- Ei pidä asioita noloina
- Antaa lapselle tilaisuuden puhua
- Uskaltaa ottaa myös kiukut, vahvat tunteet vastaan ja laittaa myös rajat lapselle
- Otetaan kaikki mukaan ja tehdään yhdessä arkea
- Kannustaa lasta siihen, että kaikista asioista voi puhua ja juttelemalla niistä selvittää
- Pystyy keskustelemaan keskenään – myös vanhemmat!
- Yhteiset kiinnostuksen kohteet
- Avoimuus molempiin suuntiin
- Luottamus
- Armollisuus
- Läsnäolo
- Kuuntelu

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: tukee

- Tukiverkosto
- Tuntee lapsen kaverit
- Eriävät mielipiteet perheessä hyväksytään
- Hyvät vuorovaikutustaidot
- Pitää olla yhteistä aikaa riittävästi ja pelisilmää milloin keskustellaan mistäkin asiasta.
- Pitää uskaltaa keskustella vaikeistakin asioista ja rohkaista puumaan niistä.
- Olen kiinnostunut lapsen kaveripiiristä.
- Kiinnostunut lapsen mielialasta, harrastuksista, ”päänsisäisestä”elämästä
- Arjen suunnittelu ja aikatauluttaminen
- Olen itse rehellinen ja kerron nuorelle asioista avoimesti.
- Puhutaan asioista asioiden nimillä kiertelemättä.
- Hyväksyy lapsen omana persoonana
- Vaaditaan nuorelta oikeita vastauksia.
- Uskalletaan kysyä asioista suoraan ja oikeasti.
- Yhteinen aika, ehkä sovittu milloin se pidetään
- Aikuinen on ”korva herkkänä” nuorten aloitteille
- Ajan antaminen, tarttuu tilaisuuteen

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: haastaa

- Ajan puute (toisinaan)
- Ei ole riittävästi yhteistä aikaa
- Ei saa vastausta kysymyksiin
- Puhelin ja sen käyttö
- Kännykkä, pelaaminen, laitteet, some
- Harrastusten ja muiden menojen päällekkäisyydet
- Aikuisen kyvykkyys puhua vaikeista asioista
- Vuorotyö
- Yhteisen ajan puute
- Erilaiset luonteet: avoimempia ja hiljaisempia ihmisiä
- Luonteenpiirteet: kaikki ei koe keskustelua luontevaksi
- Erilaiset persoonallisuudet
- Temperamenttierot
- Murrosikä
- Läsnaolon puute
- Vanhempien somen käyttö
- Kiireinen arki, ruuhkavuodet
- Vanhempien työ/työajat
- Perheenjäsenillä omat touhut tai ollaan omilla laitteilla
- Lasten asiat voivat olla ”liian” haastavia tai järkyttäviä -> ylireagointi, mitätöi lapsensa ajatuksia, sanomisia

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: haastaa

- Lapsen oma tahto- yhteinen tekeminen ei kiinnosta lasta
- Lapsi vetäytyy vuorovaikutuksesta
- Tyydytään vastaukseen ”ok”
- Lapsi itsenäistyy
- ”Älä! Lopeta! Mene pois!”
- Nuoren sulkeutuneisuus vanhempia kohtaan
- Kiinnostuksen puute nuorella
- Ei ole avoimet välit
- Ulkopuolelta tulevat paineet
- Selvittämättömät asiat
- Omat ”ummehtuneet asenteet”
- Teiniaika
- Iso perhe, harrastukset eri aikaan, vuorotyö yms kiire
- Lasta ei aina kiinnosta jutella kuulumisista
- Nuoren asenne
- Löytää ”oikea taajuus”
- Aihe voi olla aikuiselle hankala
- Kiire
- Avoimuus, onko sitä
- Kiire/some estävät aikuista huomaamasta
- Nuori ei välttämättä ala kertomaan asioista
- Liiallinen älypuhelisten käyttö sekä aikuisella että lapset/nuoret

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: konkreettinen teko

- Etsitään sopiva hetki keskustelulle
- Yhteinen kahdenkeskinen hetki
- Vanhempi pyrkii avaamaan keskusteluyhteyden.
- Sauna- ja Toyota- terapia:vaivihkaa asioiden puheeksiottaminen
- Säännöllisesti yhteinen ruokahetki
- Yhteiset harrastukset, retket, yhteinen tekeminen. Lapselle mieluisen tekemisen kautta.
- Kiinnostus lapsen mielenkiinnon kohteista
- Yhteinen aika perheen kanssa
- Lapsen mielipiteiden näkeminen arvokkaina
- Järjestää aikaa lapselle
- Vanhempi uskaltaa näyttää oman haavoittuvuutensa
- Annan aikaa lapselle, keksin yhteistä tekemistä säännöllisesti
- Pysähtyy kuuntelemaan
- Kännykät pois. Aikuisten omakin laite pois, ottaa sen esille vasta kun lapsi menee nukkumaan
- Kysymys ja oman suun supistus
- Aikuismainen reagointi vaikeidenkin asioiden äärellä
- Päivittäinen keskustelu lapsen kanssa, kuulumisten vaihto
- Avoin ilmapiiri -> kunnioitus molemminpuolin
- Asioista keskustellaan lapsen ikätaso huomioiden
- Läksyjen tarkistushetki
- Lapsen kavereista tulee olla tietoinen
- Ruutuajan rajoittaminen
- Vanhemmat priorisoivat ajankäyttöön

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: konkreettinen teko

- Ei tuomitse lapsen ajatuksia ym. Keskustelussa.
- Lapsen kanssa keskustellaan asioista, mistä ollaan kouluun yhteydessä. lapselle perustellaan, jos joku asia on pakko kertoa kouluun, vaikka lapsi ei välttämättä haluaisi.
- Ei vähätellä lapsen kokemuksia.
- Lapselle /nuorelle tärkeiden asioiden jakaminen
- ”Tuntosarvet” vanhemmilla
- Lautapelit
- Kannustaa ja kehuu lasta, lapsi kokee olevansa tärkeä
- ”Kännykkävapaa vyöhyke”, esim. yhteinen hetki ruokapöydässä, ei kännyköitä
- Lapsen hyväksyminen
- Ole läsnä kun lapsi puhuu
- Hupsuttelua yhdessä lapsen kanssa+ huumori avuksi
- Vanhemman epätäydellisyyden myöntäminen
- Vanhempi kysyy lapselta, miten tämä haluaa viettää vanhemman kanssa aikaa -> lisää hyvää keskusteluyhteyttä
- Antaa aikaa/olla läsnä
- Tehdään yhdessä asioita
- Aikuinen on aloitteellinen
- Muitakin aikuisia lapsen/nuoren ympärille kuin vanhemmat

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: muuta

- Kuuntelee avoimesti
- Ei saa tivata tai penätä asioita lapsen elämästä
- Peilaa omiin kokemuksiin
- Luo luottamusta lapseen
- Tukena oleminen vaikeissa hetkissä
- Luokalle jättö jos 1krt/vuosi aikuinen/huoltaja ei osallistu yhteenkään aikuisten/vanhempainiltaan
- Keskustelemalla lapsesi kanssa päivittäin, opit tuntemaan hänet paremmin
- Muistetaan myös halia
- Muista elää hetkessä, lapset ovat vähän aikaa pieniä.
- Luontaista keskustella perheenä lapsien asioista –opittu tapa, jonka lapsetkin oppivat
- Perhepalaveri- yhteinen ruokailuhetki
- Autoajelu- herkut mukaan (yhteinen tila, yhteinen matka)
- Keskusteluyhteyden luominen jo varhaisessa vaiheessa
- Myönteinen palaute
- Tämäkin aika kasvattaa ikuisen luottamuksen
- Juttelen ja kyselen kuulumisia, vaikka lapsi ei haluaisikaan
- Osoitan välittämistä
- Nuori saattaa puhua eri asioista äidin kanssa ja eri asioista isän kanssa.
- Maailma muuttuu, vanhempien tutustuttava muutoksiin
- Ihmisillä pitäisi yleisesti olla tyhjää aikaa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: tukee

- Rutiinit
- Yhteistoiminta
- Keskustelu- avointa
- Kannustaminen
- Palautteen antaminen: positiivista ja negatiivista
- Ei tee asioista kiellettyä, vaan pitää asiat neuvoteltavissa
- Jämäkkyys
- Oma esimerkki,aikuinen itsekin noudattaa yhteisesti sovittuja sääntöjä. Ole itse esikuvana.
- Sitoutuminen
- Osallistetaan lapset pelisääntöjen päättämiseen ja toteutukseen
- Huoltajille yhteinen ymmärrys, vetävät yhtä köyttä kasvatasioissa
- Pelisäännöistä ja rajoista juteltu lapsen kanssa
- Kirjataan ylös esim. jääkaapin oveen
- Säännöistä pidetään kiinni
- Säännöllinen päivärytmi
- Realistiset rajat, joita lapsi voi noudattaa
- Rohkeasti olla vanhempi eikä kaveri. Uskalla olla vanhempi ja rajata, jos on sellainen tilanne
- Hyvät neuvottelutaidot
- Säännöt ikätasoisesti ja kohtuullisesti
- Perusta luodaan jo ennen koulun alkamista.
- Pettymysten ”tuottaminen”
- Hyvä keskusteluyhteys
- Sääntöjen kertaaminen tarvittaessa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: tukee

- Sovitut viikkorutiinit
- Arvot
- Jos kavereiden perheissä on erilaiset säännöt, niin avoin keskustelu myös kaveriperheiden kanssa
- Säännöistä joustaminen tilanteen mukaan auttaa ylläpitämään sääntöjä -> poikkeus vahvistaa säännön
- Vaatii vanhemmilta sinnikkyyttä ja johdonmukaisuutta
- Joustoa tilanteen mukaan jotta nuori voi vaikuttaa joihinkin asioihin
- Ajatus perheen sisällä että vedetään yhtä köyttä - perhe on tiimi
- Rauhoittuminen asiaan, keskittyminen
- Valinnanvapaus: saa päättää esim. milloin siivoan
- Muistaa sanoa ääneen
- Pysähtyä tilanteen äärelle
- Pyrkiä ratkomaan asioita yhdessä
- Esittää kysymyksiä
- On kiinnostunut
- Suhtautuu inhimillisesti: riittää että tekee/yrittää parhaansa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: haastaa

- Hektinen arki
- Jaksaminen
- Johdonmukaisuuden puute
- Murrosikä
- Oppimisvaikeudet
- Tunne-elämän haasteet
- Some/ruutu
- Lapsi vetoaa siihen mitä muut saa tehdä, miten muissa perheissä toimitaan ”Kun kaverilla on”
”Kun kaverikin saa”
- Arjessa ei aina jaksaa olla johdonmukaisena ja pitää kiinni sovitusta- tulee lipsuttua
- Kaksi eri kotia luo omat haasteensa toteutumiselle. Jos lapsella on kaksi kotia, jossa erilaiset säännöt ja rajat
- Yhteys vanhempien välillä, mitä on sovittu
- Vanhempien vuoro- ja reissutyöt
- Jos vanhemmat eivät itsekään pysty pitämään sovitusta kiinni
- Liiallinen neuvottelu
- Väsymys, vanhemman jaksamisen haasteet, myös oman elämän hankaluudet, kuormittuneisuus
- Tukiverkoston puute
- Mahdottomuus olla koko ajan paikalla
- Eri-ikäiset lapset

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: haastaa

- Vanhempien erilaiset näkemykset
- Nuorison kapinointi
- Kaikkien yksilöiden oma temperamentti
- Lasten eri-ikäisyys. Lukiolainen vs. Alakoululainen
- Miten pystyy valvomaan
- Miten pystyy valvomaan
- Ei siedä eikä jaksaa pysyä johdonmukaisena
- Kaverilla paremmat ehdot
- Useiden omien lasten asioiden hoitaminen -> arjen kiire
- Vanhempien oma aika
- Harrastukset
- Lapsen/nuoren luonne.
- Yllättävät tilanteet arjessa
- Rajojen testaaminen nuoren taholta, uhma
- Omien mielipiteiden toteutuminen
- Teini-ikä, vertaisryhmävaikutukset
- Nuoren asenne sääntöihin
- Tyhjät uhkaukset/rangaistukset
- Epävarmuus
- Jos on kohtaamisongelma
- Ajan priorisointi perheessä
- Jos ei osaa antaa tukea tilanteen vaatimalla tavalla
- Vanhempien välinpitämättömyys

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: konkreettinen teko

- Puolisoiden välinen keskustelu kasvatuksesta
- Molempien vanhempien tulisi pitää kiinni sovituista pelisäännöistä
- Kuvat (Papunet)
- Palkkiojärjestelmät (tarrat, hyvin menneen kokeen jälkeen jäätelö)
- Seuraamusjärjestelmä (pelikielto, aresti)
- Selkeät ruutu-/peliajat
- Vanhemmat näyttää esimerkkiä
- Keskusteluyhteys
- Kerrataan yhdessä sovittuja sääntöjä
- Vanhemmat vaativat sovittujen asioiden pitämistä
- Perhepalaverit, yhteinen viikkopalaveri kaikkien äänet kuuluviin
- Kotiintuloaikojen sopiminen
- Kerrotaan lapselle, miksi sääntöjä tulee noudattaa
- Yksi yhteinen ruokailu päivässä
- Yhdessä tekeminen
- Jos annat jonkun säännön, niin pitää huoli että mennään säännön mukaan
- Joustetaan säännöistä jos siihen on hyvät syyt – kuunnellaan lasta
- Palkitaan onnistumisesta esim. yhteisellä perheen tekemisellä
- Sanktio ja porkkana
- Tarvittaessa säännöt kuvitettuina tai esillä lapsen nähtävillä, ikätasoiset
- Hyvän vuorovaikutuksen luominen vanhempien ja lasten kesken
- Yhdessä mietitään sääntöjä ja keskustellaan niistä

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: konkreettinen teko

- Kannustus
- Sanoitetaan lapsen tunteita ja huomioidaan niiden olemassa olo.
- Sovitaan mitä sitten tapahtuu, jos sääntöjä ei noudata
- Kotityöt lapsille sovituista asioista/tehtävistä kiinni pitäminen
- Palaute miten asia on toteutunut
- Kotiintuloajoista sopiminen
- Kiittäminen ja kehuminen
- Rakentava keskustelu jos säännöistä on poikettu
- Rangaistukset on sallittuja
- Konkreettisia asioita vaaditaan, jotta nuorikin tietää mitä vaaditaan
- Avoimuus perheen kesken
- Saada lapsi ymmärtämään miksi rajat on hyväksi
- Selkeys ja poikkeukset sovittu
- Yhteisten tavoitteiden toteutumiselle palkinto
- Yhteinen aika perheen kesken
- Vastuun antaminen lapselle, esim. Kotityöt
- Sovitaan nuoren kanssa yhdessä seuraamus
- Vanhempien tulee antaa nuorelle riittävästi aikaa
- Muistettava kysellä päivän kuulumiset koulussa
- Puhua kannustavasti
- Tsempata haasteellisissa asioissa
- Ymmärtää taustaa jos jokin asia ei kiinnosta
- Miettiä ratkaisuja yhdessä (elämän eri osa-alueilla)
- On tukena, vaikkei osaisikaan auttaa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: muuta

- Koko kylä kasvattaa mentaliteettiä kaikille käyttöön
 - Vanhemman oltava vanhempi, ei ystävä hankalissa tilanteissa
 - Rajat on rakkautta
 - Perheen yhteinen ajanvietto, lähdetään yhdessä luontoon
 - Koululta kasvatuksen ammattilaisilta voisi tulla ideoita sopivista rangaistuksista silloin, kun pelisääntöjä ei noudateta.
 - Tärkeä aihe yhteiset pelisäännöt: puhelin, pelaaminen, kylillä olo
 - Helpommin sanottu kuin tehty
 - Hyvä saada ajoittain muistutus näistä
 - Kavereilla voi olla paremmat säännöt/ehdot
 - Yhteyden ja turvan kokeminen sitouttaa sääntöihin
 - Alakoulussa oli ajankohtaisempi
- Vanhemmat ovat esimerkkejä
 - Yhteisöllisyys perheessä
 - Säännöt-yhteinen hyvä
 - Lukio, opinnot ja niissä suoriutuminen ei ole kaikki. Vaikka opiskelu nyt takkuaisi juuri nyt, omiin unelmiin voi silti mennä monia reittejä.

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: tukee

- Rutiinit
- Säännöllinen rytmi koko perheelle
- Kotiintuloajat
- Ruutuaika rajoitettu
- Vanhempien yhteinen näkemys
- Vanhempien oma esimerkki
- Suunnitelmallisuus, esim. ruokien valmistaminen ennakoon
- Selkeä ruoka- ja unirytm
- Yhteiset ateriat
- Aktiivisuus, ulkoilu ja liikunta päivällä, näistä rakentuu hyvä yöuni
- Syövät koulussa ainakin yhden aterian.
- Pitää arjen tylsänä ja tavallisena, rytmi viikolla säilyy
- Iltarutiinit tukevat lapsen unirytmia.
- Pienet lapset tukevat -> pakottaa rytmiin
- Läsnäolo arjessa lapsen kanssa
- Opetellaan varhaisessa vaiheessa yhdessä ja kannustetaan
- Viikon ruokalistan laatiminen yhdessä
- Puhelin illalla pois huoneesta/yöksi
- Uni ja ruokarytmistä ei neuvotella lasten kanssa.

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: tukee

- Perheen yhteiset ruokahetket ja pelisäännöt
- Muistuttaminen monipuolisen ja terveellisen ruoan syömisen ja unen tärkeydestä
- Herkuttelu kohtuuden rajoissa
- Tehdään valmiiksi ja helposti saataville välipaloja ja ruokaa
- Samanikäisillä yhteneväiset kotiintuloajat
- Kontrolli puhelimeen
- Säännöllisyys
- Aikuisen malli
- Mieluisat ruuat
- Terveelliset elämäntavat, riittävä aktiivisuus
- Järkevät nukkumisajat myös vanhemmilla
- Kotiintuloajat
- Vanhemmillakin pitää olla ruokailu ja unirytmistä säännöllistä
- Opettaja veisi koko luokan syömään
- Voisiko yläkoulukin viestittää yhteisistä säännöistä?
Kun lapsi tulee alakoulusta yläkouluun, tulee vapautta turhankin paljon yksittäiselle oppilaalle.
- Nuori on itsekin opetettu laittamaan ruokaa
- Köksän opetus

3. Huolehdin lapseni uni- ja ruokarytmistä: haastaa

- Työ ja kiire
- kännykät/pelit vaikuttaa uneen, unohtuu syödä
- Rutiinien puuttuminen
- Ennakkoluulot ruokia kohtaan
- Työpäivät aikuisilla
- Harrastukset saattavat venyä myöhään iltaisin
- Vanhempien vuorotyö
- Kavereiden erilainen rytmi
- Nukahtamisen vaikeus
- Nukkumista haastaa ruutu
- Lapsen kasvu nuoreksi
- ”Kaikki muut saa tehdä”
- Arjen kiireet, epäsäännölliset työajat
- Vuorotyö
- Vuoroviikkovanhemmuus
- Ruutuaika
- Eri elämisen rytmit
- Allergiat
- Nirsaus
- Vanhemmat nukahtaa ennen lapsia

3. Huolehdin lapseni uni- ja ruokarytmistä: haastaa

- Harrastamiset

Harrastusmahdollisuuksien puute omalla paikkakunnalla

- Myöhäiset harrastusajankohdat
- Pitkät harrastusmatkat

- Pienet lapset

- Älylaitteet

- Epäsäännölliset työpäivän pituudet

- Lomat ja viikonloput

- Vanhempien lisääntynyt unen tarve

- Eri-ikäiset lapset

- Aikojen sovittaminen

- Some/pelit

- Aikataulut isommissa perheissä, jokaisen omat tarpeet ja menot

- Eri aikaan loppuvat koulut

- Napostelu

- Kaupassa käynti koulupäivän aikana

- Nuoren negatiivinen asenne

- Kouluruoka ei toteudu, kun kaveritkaan ei syö

- Kavereiden malli

- Voinko olla varma, että lapsi syö koulussa

- Jääkaapissa ei ole mitään syötävää

- Kouluruokailu "pakolliseksi"

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: konkreettinen teko

- Ennakointi -> mealpreppaus: välipala, iltapala valmiiksi jääkaappiin, mukaan treeneihin, päivällinen valmiina rasioissa, jos kiire lähtö treeneihin. Tehdä isompi satsi ruokaa viikonloppuna valmiiksi
- Uniterveyden huolehtiminen
- Kokkikurssi
- Ruoan valmistus yhdessä lapsen kanssa
- Vanhempien yhdenmukainen tapa toimia
- Oma vastuu omista tarpeista
- Nukkuminen – puhelimet pois lastenhuoneista hyvissä ajoin ennen nukkumaanmenoa
- Muistuttaa lasta, jos itse ole kotona
- Yhteiset säännöt
- Vastuun jakaminen vanhemmilla
- Lasten arvostaminen
- Vanhempien pitää uskaltaa olla vanhempia
- Tarkka nukkumaanmeno aika
- Ruoka-aika sovittu
- Rajat ovat rakkautta
- Lapsille on tehty selväksi rytmit, joten niistä on helppo pitää kiinni
- Iltarauhoittuminen
- Nukkumisen ja ruokailun tärkeydestä keskustelu
- Viikonloppuna paljon ruokaa varastoon
- Voisiko koulussa olla myös välipalaa tarjolla pitkinä päivinä.
Aamupalakokeilu oli hyvä!

3. Huolehdin lapseni uni- ja ruokarytmistä: konkreettinen teko

- Oma esimerkki
- Kuvat
- Perheen yhteinen ateria, ainakin kerran päivässä ja ruoka-ajat
- Hyvä ruoka
- Pimennysverhot
- Puhelimet kiinni ajoissa, family link, puhelimen käytön rajoittaminen
- Uneen ja ruokahaluun voidaan vaikuttaa liikunnallisilla tms. harrastuksilla, parantaa ruokahalua
- Sovitut säännöt
- Yhteiset kotiintuloajat
- Ei liikaa harrastuksia lapselle eikä aikuiselle
- Toimitaan yhdessä (huoltaja-lapsi) ja osataan ottaa vastuuta, kun vanhemmat eivät ole paikalla
- Yhdessä suunniteltu ruokalista, ei pelkkää "roskaruokaa"
- Kotiintuloajat
- Aamupala syötävä ennen kouluun menoa
- Tarjoaa ja antaa mahdollisuuden hyvään ruokailuun
- Kaikki ruudut sovittuun paikkaan
- Köksän tunneilta tukea
- Tukea omatoimisuutta ruoanlaitossa

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: muuta

- Kun tämä osa-alue on kunnossa, se vaikuttaa kaikkeen positiivisesti
- Tuohon kun lisää vielä vähän liikuntaa ja ulkoilua, niin avot
- Lomilla ja viikonloppuisin vähän väljemmät rutiinit -> tukee arjessa jaksamista
- Uni- ja ruokarytmistä huolehtiminen erittäin tärkeää
- Unettomuuden syyt tulee selvittää
- Otetaan lapset mukaan ruoanlaittoon, itse tehty maistuu paremmalta
- Vanhempi esimerkkinä
- Riittävä liikunta tukee molempia
- Vanhemmat itse sisäistää itse lapsen unen ja ravinnon tarpeen
- Omasta jaksamisesta huolehtiminen
- Some ja Tiktok haastaa
- Oli isompi haaste lasten ollessa pienempiä
- Lapsen opittava itse ottamaan vastuuta
- Lasten omatoiminen ohjautuvuus tekemisissä
- Viikonloppu ei saisi paljon poiketa arjesta

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: tukee

- Aikuisen läsnäolo ja kiinnostus lapsen elämästä
- Kannustus
- Huolehtii tarvittavat välineet mm. liikuntatunnille
- Aikuisen positiivinen suhtautuminen koulunkäyntiin
- Muistaa kehua pienissäkin asioissa, positiivinen, myönteinen palaute kotona
- Muistaa kysyä miten päivä on mennyt, kuulumisten kysely
- Ajan antaminen lapselle
- Vanhempi osallistuu koulunkäynnin tukemiseen esim. Auttamalla läksyissä, läksyjen tarkistamisella ja kokeisiin kyselemällä
- Aikaa keskustelulle, koulukuulumisille: pienet kertovat paljon
- On kiinnostunut koulutyöstä, koulun keskusteluista ja yhteisistä asioista
- Puhuu rakentavaan sävyyn koulusta, osoittaa luottamusta koulun henkilökuntaa kohtaan. Myönteinen ilmapiiri koulunkäyntiä kohtaan.
- Tavoitteet suhteutettu lapsen taitotasoon jotta lapsi saa onnistumisen kokemuksia
- Rentous, ei pipo liian kireällä
- Hyväksyy sen , ettei kaikki aineet kiinnosta ja ettei sen vuoksi koko koulu ole ”tyhmää”
- Tukeminen haastavissa koulutehtävissä ja – aineissa

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: tukee

- Yhteinen aika
- Säännöllinen päivärytmi, rutiinien muodostuminen mm. Läksyjen tekoon
- Sujuva arki
- Lapsesta välittäminen ja osoittaminen
- Palkitseminen yrittämisestä
- Läsnäoleminen nuorelle
- Oma motivaatio
- Kiinnostus lapsen koulukirjoista
- Vanhempien muistutus
- Käydään yhdessä läpi esim. Koulusta tullut hyvä Wilma-palaute
- Kuulumisten kysyminen heti koulupäivän jälkeen
- Kehuu yksittäisestäkin onnistumisesta koulutyössä
- Nuoren oma myönteinen ja itsenäinen vastuu/suhtautuminen koulunkäyntiin
- Wilma-viestinnän avaaminen vanhemmille; mistä merkinnät tulevat
- Rahapalkinnot tai muu konkreettinen palkinto

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: haastaa

- Ruuhkavuodet, arjen kiireet
- Työelämän paineet, vuorotyö, työpäivien pituus
- Some, kännykkä: niiden käyttö ja koukuttavuus
- Aikuisten oma väsymys, kuormittuneisuus
- Aikuisen voimavarat
- Lapsen väsymys
- Koulukiusaaminen
- Koulun vaihtaminen uuteen
- Jos lapsi ei kerro koulusta tai koulumenestys on heikkoa
- Vanhemman oma kiire ja stressi tms. vaikuttaa siihen ettei hän pysty/jaksa olla kiinnostunut
- Lapsen tuen tarpeet, oppimisen haasteet
- Oma kireys
- Suomalainen vaatimattomuus ja melankolia -> vois vähän pinnistellä
- Perheen kuormittava elämäntilanne
- Arjen pyörittäminen, keuhut voivat jäädä antamatta
- Läsnäolon puute
- Erilaiset oppimismenetelmät nykyisin
- Ei itse osaa kaikkea, esim. Kemia, matikka
- Lasten paineet oppia.
- Kiusaaminen, huono keskusteluyhteys

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: haastaa

- Isossa perheessä ajan puute, kun on monta tuen tarvitsijaa yhtä aikaa
- ”Turha kehuminen”
- Välinpitämättömyys
- Ei olla kiinnostuneita koulunkäynnistä
- Ujous
- Ympäristön paine
- Lapsi ei motivoidu vaikka kuinka yrittää asettaa palkintoja ja innostaa.
- Nuoren "pysäyttäminen" kuulumisten vaihtoon
- Kirjat koululla
- Nuori ei halua tehdä läksyjä/lukea kokeisiin
- Jos aine hankala, ei motivoi
- Jos opettajan kanssa kemiat eivät kohtaa
- Nuorella tunne, ettei opettaja osaa opettaa
- Digikirjat – vaikea kontrolloida
- Helposti positiivinen palaute jää sanomatta, mutta negatiivinen sanotaan
- Lapsi kertoo nihkeästi/lyhyesti arjestaan
- Keskusteluyhteyden katoaminen
- Ikuinen vääntäminen joistain asioista
- Kavereihin vertailu
- Lyhytnäköisyys
- Ei ole muka läksyä?

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: konkreettinen teko

- Kysy kuulumiset
- Yhteinen aika lapsen kanssa (esim. syntymäpäivänä toisen aikuisen jakamaton huomio koko päivän, kivaa yhteistä tekemistä)
- Ruuduton päivä myös aikuiselle
- Anna lapsen opettaa sinua
- ”Porkkanoita” kannustamaan
- Auttaa, kyselee kokeisiin lukemisessa
- Kaverisuhteista huolehtiminen
- Ei tyydy ensimmäiseen ”ihan hyvin” vastaamiseen
- Palkitseminen hyvästä suorituksesta, kannustimet, palkkiot
- Ajan antaminen
- Hyväksyn virheet ja huonot suoritukset -> tuen yrittämään ensi kerralla paremmin
- Sovitaan, että koulutehtävät tehdään ennen kavereille menoa
- Olla lapsen/nuoren kaverina auttamassa, aidosti läsnä
- Kannustus, tsemppaus
- Hyvästä suorituksesta antaa positiivinen palaute
- Luo mielikuvaa että koulunkäynti on mukavaa ja siitä on hyötyä
- Vastuullisuuteen kannustaminen ja opettaminen
- Positiivinen palaute kotona Wilma-merkinnöistä
- Muistaa mainita hyvästä työstä, palautteen anto
- Autan näkemään/löytämään vahvuuksia

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: konkreettinen teko

- Ymmärtäminen, kannattelu ja armollisuus
- Näytän asenne-esimerkkiä kouluun liittyen
- Annan luvan laistaa kotiaskareesta, jos on koe tai haastava tehtävä -> koulu on tärkeä
- Monesti lapsi haluaa jutella iltaisin. Väljä aikataulu iltaan.
- Riittävästi aikaa yhdessäoloon
- Aikuisten oma asenne
- Avoin ja rehellinen yhteistyö opettajan ja huoltajien välillä
- Motivointipalkinnot
- Luetaan yhdessä kokeisiin
- Samaistutaan lapsen vaikeisiin hetkiin vaikka tarinalla omasta kouluelämästä
- Vanhempi "Valvoo" läksyjen tekoa/tarkistaa läksyt/kysyy tuliko läksyä
- Puhuminen koulunkäynnin tärkeydestä tulevaisuutta ajatellen
- Annetaan rauha opiskelulle ja mahdollistetaan rauhallinen tila
- Nuoren kehuminen ja tsemppaaminen kouluun, keskusteluyhteyden pitäminen
- Läppäristä näyttö ovelle/vanhempiin päin
- Nuoren palkitseminen parhaansa yrittämisestä
- Löytää oikea oma motivaattori
- Keskustelun syventäminen

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: muuta

- Läksyjen teko sovitusti esim. heti koulun jälkeen
 - Positiiviseen sävyyn puhuminen koulusta
 - Antaa yleensäkin positiivista palautetta
 - Wilma-merkinnät: toinen opettajaa ei laita mistään, toinen opettaja laittaa ns. joka asiasta. Sisarusten välinen vertailu.
- Vanhempien muistaa tsempata ja keskittyä hyvään
 - Aikuisen oma asenne, ei anna vaikuttaa nuoreen
 - Toimiva keskustelun ylläpidon malli
 - Huumorilla "pelaaminen"
 - Jos koulunkäynti ärsyttää, niin mitkä olisi keinot, joilla kannusta lasta koulunkäyntiin?
 - Pettymysten käsittely tärkeää

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: tukee

- Yhteistyö koulun henkilökunnan kanssa
- Arvostava puhe, ei moitita
- Luotetaan henkilökunnan ammattitaitoon.
- Rajojen asettaminen koulutyössä päivän aikana
- Vanhempainvartit
- Aktiivinen vuorovaikutus ja viestintä esim. Wilmassa
- Kasvatuksen merkitys -> jotta opettajilla jää aikaa opettamiseen
- Arvostaa ja kunnioittaa koulun toimijoiden työtä
- Osallistun koulun tapahtumiin
- Avoimuus, rakentava keskustelu vaikeimmistakin asioista, avoin vuorovaikutus, sitoutuminen
- Puhuu lapselle arvostavasti ja myönteiseen sävyyn koulusta/koulun toimijoista
- Suhtautuu ennakkoluulottomasti koululta tulleisiin viesteihin
- Luen Wilman viestejä säännöllisesti
- Vanhempana olla kiinnostunut koulunkäyntiin liittyvistä asioista
- Yhteistyön tekeminen sen verran kuin tarve vaatii

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: tukee

- Otan rohkeasti yhteyttä pienistäkin asioista
- Henkevät keskustelut
- Ajantasainen/rakentava palaute välittömästi
- Annetaan opettajalle työrauha
- Matalalla kynnyksellä yhteydessä, mahdollisimman nopeasti puolin ja toisin
- Arvostetaan koulun työtä
- Koulun toimijoiden ja vanhempien välinen luottamus ja sen rakentaminen
- Puhun lapselle koulusta tulleista tiedoista. Jos ongelmia niin käsitellään ne kotona yhdessä.
- Luottamus
- Avoimuus
- Rehellisyys
- Opettajien helppo tavoitavuus Wilman kautta
- Ennakoitavuus ja aktiivisuus, reagointi
- Vanhempana otettava myös vastuu oman nuoren tekemisistä
- Saada nuori ymmärtämään, että tämä on nuoren parhaaksi ja nuoren etua ajatellaan
- Luokanvalvojan kanssa käytävät keskustelut
- Asiallinen kommunikointi puolin ja toisin
- Vanhempainillassa käyminen aktiivisesti, osallistuminen -> tutustuu luokanvalvojaan jne.
- Uskaltaa ottaa asioita esille, myönteinen palaute myös koulun suuntaan
- Hyvät käytöstavat viestissä
- Arviointikeskustelut ovat olleet hyviä
- On ajantasalla koulun viesteistä ja tiedotuksista
- Suhtautuu positiivisesti kouluun, opiskelun merkityksellisyyteen ja koulun toimijoihin -> välittää sen myös nuorelle
- Riittävä tiedonvälitys huoltajille

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: haastaa

- Vanhempien osallistumattomuus yhteisiin tilaisuuksiin koulun kanssa.
- Suuret oppilasmäärät
- Vanhempien kiire
- Jos ei luota opettajan ammattitaitoon
- Huoltajilla ei Wilma aktiivisessa käytössä
- Huoltajat eivät ole aktiivisia koulun suuntaan
- Jos tulee tilanteita, joissa tuntuu, että osaa lasta ei ole kohdeltu oikeudenmukaisesti
- Ip- kerho rauhaton, riittääkö ohjaajien ammattitaito- tuen tarpeet haastaa
- Viestinnän ”väärin tulkinnan” mahdollisuus
- Henkilöstö vaihdokset, keneen olla yhteydessä?
- Informaatiotulva
- Lapsi ei ehkä oma-aloitteisesti kerro koulukuulumisia
- Henkilökemiat ei kohtaa, ristiriidat, vuorotyö, kiire, jaksaminen
- Wilmassa myös ei niin tärkeitä asioita, joten tärkeät saattavat jäädä huomaamatta.
- Jos kommunikaatio ei toimi vanhemman ja opettajan välillä
- Luottamus ja asenne
- Rohkeuden puute
- Opettajan aktiivisuuden puute
- Vanhemman oma jaksaminen
- Useamman lapsen asioista huolehtiminen
- Opettajat
- ”Lapsi silmätikkuna”
- Jos ei tavoita opettajaa/rehtoria
- Lasten kuullen koulun/henkilökunnan moittiminen
- Liikat vaatimukset ja kritiikki
- Vanhempien huono asenne koulua/koulun henkilökuntaa kohtaan

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: haastaa

- "Rikkinäinen puhelin" / Tietojen ristiriitaisuus
- Epäoikeudenmukaisuuden kokemukset
- Häpeä esim. hankaluuksissa perheessä voi vaikeuttaa viestintää.
- Joskus voi olla että huoltajan ja opettajan kemiat eivät kohtaa.
- Joskus lapsi ei kerro vanhemmille haasteista koulussa.
- Vanhemmille selkeä prosessi keneen ollaan yhteydessä, kuka koululla on vanhempain yhteydessä kun oppilas tarvitsee tukea
- Poissaolot, aika
- Tiedon kulku: Wilman toimimattomuus sijaisten kanssa, Wilma-tunnukset
- Vaikea hyväksyä mahdolliset negatiiviset asiat ja käyttäytyminen omasta nuoresta
- Vähäinen keskusteluyhteyden ylläpitäminen
- Tunne, että nuori hukkuu massaan
- Opettajien vastaukset venyy Wilmassa
- Arjen kohtaamisia ei ole opettajien kanssa
- Asioiden tärkeysjärjestykseen laittaminen lapsen asioiden hyväksi
- Ei uskalleta tuoda asioita esille, suljetaan silmät asioilta
- Ei tunne henkilöitä, kuraattorit yms.
- Korona haittasi kovasti: edellisen lapsen (tässä koulussa) eka vanhempainilta oli 9.luokalla
- Koulun tuntuminen etäiseltä
- Eri kouluille vanhempainillat samana päivänä - ei voi osallistua useampaan paikkaan yhtä aikaa
- Jos lapsi kieltää puhumasta
- Näkemyserot
- Vanhempien kiire
- Erilaiset näkökannat asioista
- Täysi-ikäisten kohdalla ei enää näe Wilmasta mitään

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: konkreettinen teko

- Avoimuus ja rehellisyys koulun ja kodin välillä
- Tarvittaessa kännykät ja muut häiritsevät esineet pois, oikeus opettajalla
- Wilman aktiivinen seuraaminen, reagoi asioihin/viesteihin mitä Wilmassa on
- Tiedottaminen Wilman tärkeydestä
- Puhutaan arvostavasti koulusta ja opettajista kotona
- Ota koululta tuleva palaute vastaan, vaikka se olisi negatiivista
- Yhdessä haetaan ratkaisuja/pyritään asettumaan ”samalle” puolelle
- Vanhempi myös itse aktiivinen koulun suuntaan
- Seuraa koulun viestintää
- Vanhempi kyselee/kertoo tarpeelliset kuulumiset koululle -> yhteydenpito säännöllistä
- Isommat asiat olisi tärkeää hoitaa kasvotusten/puhelimessa, ei viesteillä
- Otetaan yhteyttä puolin ja toisin, jos tulee tarvetta
- Matalalla kynnyksellä yhteydenpito kouluun ja koteihin, myös kotoa koululle yhteys matalalla kynnyksellä
- Käydään konkreettisesti koululla jonkun asian tiimoilta
- Kiinnostus ja ollaan opettajaan yhteydessä
- Rakentava keskustelu-asiat asiana
- Muistetaan käyttäytyä aikuisten tavalla
- Uskotaan koululta tuleva palaute
- Rakentava palaute
- Ennakoon sovittu aika jolloin opettajan saisi kiinni ja pystyisi keskustelemaan asioista
- Yhteydenotto puolin ja toisin matalalla kynnyksellä

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: konkreettinen teko

- Wilma-tunnukset heti oppilaille ja sijaisille
- Kommunikointi aktiivisesti koulun kanssa
- Täyttää kaikki tarvittavat lomakkeet ajoillaan
- Wilma-sovellus puhelimeen, ilmoitukset päälle
- "Mitä opit tänään?"
- Käyminen konkreettisesti koululla ja vuorovaikutustilanteet/kohtaamiset
- Jos Wilmassa viestiä, että yleisesti koulussa on käyttäydytty huonosti/jotain tapahtunut, niin asioista keskustellaan kotona
- On tullut asiasta hyviä viestejä, esim. 7-luokkalaisten syöminen
- Kannattaa olla herkästi yhteydessä
- Vanhempainiltoja enemmän
- Mielellään kuulisin lisää luokan kuulumisia ihan yleisellä tasolla
- Reagointi tilanteisiin tarpeeksi varhaisessa vaiheessa
- Osallistuu koulun tapahtumiin/vanhempainiltoihin -> kiinnostus välittyy nuorelle
- On tarvittaessa yhteydessä eri toimijoihin
- Uskaltaa rohkeasti ottaa asioita esille myös koulun suuntaan
- Wilma viestittely tukee tätä

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: muuta

- Voisiko vanhempainiltoihin osallistua etänä?
- Ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä ja niin usein kun joku asia tuntuu ”epäselvältä”
- Hyvin mennessä (lapsen koulunkäynti) voisi ”Raportointi ja yhteistyö” ollakin minimaalista -> aika ja työrauha opettajilla voisi suuntautua tämänkin osalta tukea tarvitsevalle
- Jakun koululla tämä asia on hyvällä mallilla
- Valtarissa on sujunut yhteistyö hyvin vanhempien kanssa. Huoliin on reagoitu välittömästi.
- Osaan Wilma toimintoihin tarvitsee tietokoneversion
- Lapselle eaksi että yhteyttä pidetään koulun ja kodin välillä
- Tuntee muita vanhempia jonkin verran muksun luokalta
- Pohdituttaa kiusaamiseen liittyvät asiat, mikä verran sitä lukiossa on ja miten tartutaan?
- Kouluruokailuun vaikuttaminen